

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау
министрлігіҚазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің м.а.
2023 жылғы 13 шілдедегі № 131
бұйрығы. Қазақстан
Республикасының Әділет
министрлігінде 2023 жылғы 18
шілдеде № 33107 болып тіркелдіМинистерство здравоохранения Республики
Казахстан

**Патогенді биологиялық агенттердің патогендігі және қауіптілік дәрежесі
бойынша сыныптамасын ескере отырып, патогенді биологиялық агенттерді
аса қауіпті инфекциялық аурулар туғызатындарға жатқызу
өлшемшарттарын және патогенді биологиялық агенттердің тізбесін бекіту
туралы**

«Қазақстан Республикасының биологиялық қауіпсіздігі туралы» Қазақстан
Республикасы Заңының 9-бабының 7) және 17-1) тармақшасына сәйкес
БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған:

1) патогенді биологиялық агенттерді аса қауіпті инфекциялық аурулар
туғызатындарға жатқызу өлшемшарттары;

2) патогенді биологиялық агенттердің патогендігі және қауіптілік дәрежесі
бойынша сыныптамасын ескере отырып, патогенді биологиялық агенттердің
тізбесі бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігінің
Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитеті заңнамада белгіленген
тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде
мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастыруды;

«ЗҚАИ» ШЖҚ РМК лауазымды тұлғаның ЭЦҚ мәліметі бар QR-код

ҚР НҚА ЭББ-гі нақты
құжатқа сілтеу QR-коды

3) осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Заң департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

**Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің м.а.**

Т. Султангазиев

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Ұлттық экономика министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Ауыл шаруашылығы министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Экология және табиғи
ресурстар министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Ғылым және жоғары білім министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Индустрия және инфрақұрылымдық
даму министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Қорғаныс министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Төтенше жағдайлар министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Ішкі істер министрлігі

«КЕЛІСІЛГЕН»

Қазақстан Республикасының
Ұлттық қауіпсіздік комитеті

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің м.а.
2023 жылғы 13 шілдедегі
№ 131 бұйрығына
қосымша 1

**Патогенді биологиялық агенттерді аса қауіпті инфекциялық аурулар
туғызатындарға жатқызу өлшемшарттары**

1. Патогенді биологиялық агенттерді аса қауіпті инфекциялық аурулар туғызатындарға жатқызу өлшемшарттары «Қазақстан Республикасының биологиялық қауіпсіздігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі – Заң) 9-бабының 7) және 17-1) тармақшасына сәйкес әзірленді және патогенді биологиялық агенттерді (бұдан әрі – ПБА) аса қауіпті инфекциялық аурулар туғызатындарға жатқызу өлшемшарттарын айқындайды.

2. ПБА-ны адамдардың және (немесе) жануарлардың және (немесе) адамдар мен жануарлар үшін ортақ аса қауіпті инфекциялық аурулар туғызатындарға жатқызу өлшемшарттары мынадай жағдайлардың жиынтығы болып табылады:

1) ПБА патогендігі бойынша Заңның 13-бабының 1-тармағында көзделген патогендігі I немесе II топтардағы ПБА сыныптамасының өлшемшарттарына сәйкес келеді;

2) ПБА-мен жұмыс істеу биологиялық қорғаудың жоғары шараларын талап етеді;

3) жұқтырудың бірлі-жарым жағдайларының анықталуы төтенше жағдай туғызуға алып келеді;

4) аурудың ағымының өлімге алып келуге қабілетінің ықтималдығы жоғары;

5) жануарлардан адамдарға немесе керісінше жануарларға берілуі мүмкін инфекциялардың түрлеріне байланысты.

3. ПБА-ны адамдардың және (немесе) жануарлардың және (немесе) адамдар мен жануарлар үшін ортақ аса қауіпті инфекциялық аурулар туғызатындарға жатқызудың қосымша өлшемшарттары ретінде мыналар да пайдаланылады:

1) ағымы мен эпидемиялық, эпизоотиялық көрінісінің сипаты әдеттегідей емес инфекциялардың қоздырғыштары болып табылатын, осы өңірге тән емес жаңа ПБА-ның анықталуы;

2) өлімге әкеп соқтыратын белгілі ПБА қасиеттерінің мутациясы және (немесе) жоғары эпидемиялық және эпизоотиялық әлеует;

3) осындай ПБА-дан туындаған инфекциялардың тиімді диагностикасы мен профилактикасын қоса алғанда, қызметтер мен инфрақұрылымның ден қоюға әзір болмауы;

4) осындай ПБА-дан туындаған инфекцияның эпидемиялық және (немесе) эпизоотиялық көріністері салдарынан ұлттық қауіпсіздікті, оның ішінде әлеуметтік-экономикалық жағдайды тұрақсыздандырудың жоғары тәуекелі;

5) бактерияға қарсы препараттардың басым бөлігіне резистентті және (немесе) сыртқы ортада резистентті ПБА-ны анықтау;

6) халықаралық ұйымдардың биологиялық қауіпсіздік саласындағы ұсынымдары;

7) биологиялық тәуекелдерді бағалау нәтижелері.

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің м.а.
2023 жылғы 13 шілдедегі
№ 131 Бұйрығына
қосымша 2

**Патогенді биологиялық агенттердің патогендігі және қауіптілік дәрежесі
бойынша сыныптамасын ескере отырып, патогенді биологиялық
агенттердің тізбесі**

Патогендік топтары	Микроорганизмдер тобы	Топтың түрлік құрамы	Арудың атауы
1	2	3	4
Патогендігі I топтағы патогенді биологиялық агенттер			
Патогенді- гі I топ – аса қауіпті инфекция- лардың қоз- дырғышта- ры	Бактериялар	<i>Yersinia pestis</i>	Оба
	Вирустар	Filoviridae: Марбург вирусы	Марбург геморрагиялық қызбасы
		Эбола вирусы	Эбола геморрагиялық қызбасы
		Arenaviridae: Ласса вирусы	Ласса геморрагиялық қызбасы
		Хунин вирусы	Аргентиналық геморрагиялық қызба
		Мачупо вирусы	Боливиялық геморрагиялық қызба
		Себиа вирусы	Бразилиялық геморрагиялық қызба
		Гуанарито вирусы	Венесуэлалық геморрагиялық қызба
		Poxviridae (Ortopoxvirine туысы): табиғи шешектің вирусы (Variolae)	Адамның табиғи шешегі
		Маймыл шешегі вирусы (Monkeypox)	Маймыл шешегі
Herpesviridae: В маймыл вирусы	Созылмалы энцефалит және энцефалопатия		
Патогендігі II топтағы патогенді биологиялық агенттер			
Патогенді- гі II топ – аса қауіпті инфекция- лардың қоз- дырғышта- ры	Бактериялар	<i>Bacillus anthracis</i>	Күйдіргі
		<i>Vibrio cholerae</i> (уытты штамдар)	Тырысқақ
		<i>Burkholderia mallei</i> <i>Pseudomonas mallei</i>	Сап
		<i>Burkholderia pseudomallei</i> <i>Pseudomonas pseudomallei</i>	Мелоидоз
		<i>Francisella tularensis</i>	Туляремия
		<i>Brucella</i> туысы: <i>B. melitensis</i> , <i>B. abortus</i> , <i>B. suis</i> , <i>B.</i> <i>neotomae</i> , <i>B. ovis</i> , <i>B. canis</i> , <i>B. ceti</i> , <i>B.</i> <i>pinnipedialis</i> , <i>B. microti</i>	Бруцеллез
		<i>Escherichia coli</i> (веротоксин өндіретін штамдар:	Геморрагиялық колибактериоз Гемолитикалық-уре- миялық синдром

	O157:H7, O104:H4 және басқалар)	
Хламидиялар	Chlamydomphila psittaci	Орнитоз (пситтакоз)
Риккетсиялар	Rickettsia rickettsii	Жартасты таулардың дақты қызбасы
	Rickettsia tsutsugumushi	Цуцугамуши қызбасы
	Coxiella burnetii	Қу қызбасы (кокциеллез)
Вирустар	Togaviridae: Жылқы энцефаломиелиттерінің вирустары (Венесуэла ЖВНЭ, Шығыс ШЖВЭ, Батыс БЖЭ)	Масалар энцефалиттері, энцефаломиелиттер, энцефаломенингиттер
	Семлики, Бибару, Эвергладес, Чикунгунья, О'Ньонг-Ньонг, Карель, Синдбис, Росс өзені, Майяро, Мукамбо, Сагиума қызбаларының вирустары	Қызбалы аурулар: Семлики, Бибару, Эвергладес, Чикунгунья, О'Ньонг-Ньонг, Карель, Синдбис, Росс өзені, Майяро, Мукамбо, Сагиума қызбалары
	Жапон энцефалиті (ЖЭ), Батыс Ніл, Ильеус, Росио, Сент-Луис (энцефалиттер), Усуту, (энцефалит) Муррей алкабы кешенінің вирустары	Энцефалиттер, менингоэнцефалиттер
	Карши, Кунжин, Сепик, Вессельсборн Зика, Риобраво, Денге, Сокулук	Қызба аурулары
	Сары қызба	Геморрагиялық қызба
	Гемморрагиялық қызбалардың вирустары: Киассанур орманы аурулары, омбылық	Геморрагиялық қызбалар (Киассанур орманы аурулары, омбылық)
	Bunyaviridae:	
	(Bunyavirus тұқымдасы): С кешені – Апеу, Мадрид, Орибока, Осса, Рестан және басқа вирустары	Миозиттермен және артриттермен қызбалар
	Калифорниялық энцефалит, Ла Кросс энцефалиті, Джеймстаун-каньоны, Зайцев-Беляков, Инко, Тягиня энцефалиті вирустары	Энцефалиттер, энцефаломиелиттер, менингоэнцефалиттер, менингеальды синдроммен және артриттермен қызбалар (Ла Кросс энцефалиті, калифорниялық энцефалит, Джеймстаун-каньоны энцефалиті)
	(Phlebovirus тұқымдасы): Сицилия, Неаполь, Тоскана, Рифт-Валли қызбасының вирустары	Энцефалиттер, қызба, артриттер және миозиттер түрінде көрінетін Паппатачи, Рифт-Валли москит қызбалары және басқалар
	(Nairovirus тұқымдасы): Дугбе энцефалитінің вирусы	Дугбе энцефалиті
	Найроби, Ганджам қой аурулары вирустары	Менингеальды синдромы бар қызба (Найроби ауруы, Ганджам қызбасы)
	(Orthonairovirus тұқымдасы) Конго-Қырым гемморрагиялық қызбасы вирусы	Конго-Қырым гемморрагиялық қызбасы
	(Hantavirus тұқымдасы): Хантаан, Сеул, Пуумала, Чили, Аидо, Андес, Таиланд, Добрава, Белград, Хабаровск, Тула және басқа вирустар	Бүйрек синдромы бар гемморрагиялық қызбалар, өкпе (кардиопульмональдық) синдромы бар гемморрагиялық қызбалар
Reoviridae (Orbivirus тұқымдасы):		

		Кемерово кене қызбасы, Колорадо кене қызбасы, қойдың көк тілі ауруы, Чангвинол қызбасы, Орунго қызбасы вирустары	Менингиальды синдроммен және артриттермен қызбалар (Кемерово кене қызбасы, Колорадо кене қызбасы, қойдың көк тілі ауруы, Чангвинол қызбасы, Орунго қызбасы)
		Rhabdoviridae (Lyssavirus тұқымдасы): құтырма вирусы	Құтырма
		Құтыру (арктикалық құтырма), Лагос-бат (жарқанаттар құтырмасы) вирустары	Жалған құтырма (вирустық арктикалық энцефаломиелит), энцефалопатия
		Picornaviridae (Aphtovirus тұқымдасы): аусыл вирусы	Аусыл
		Arenaviridae: Такарибе, Пичинде лимфоциттік хориоменингит вирустары	Астениялық менингиттер және менингоэнцефалиттер
		Picornavirida, Enterovirus туыстастығы	Энзоотиялық энцефаломиелит (Тешен ауруы)
	Уыттар	Тырысқақ уыты	Инттоксикация (тырысқақ)
Патогендігі II топ – инфекциялық аурулардың қоздырғыштары	Вирустар	C гепатитінің вирусы	C вирустық гепатиті, гепатоцеллюлярлық карцинома
		Nodaviridae: Д және Е гепатиттерінің вирустары	Д және Е вирустық гепатиттері
		Hepadnaviridae: В гепатиті вирусы	В вирустық гепатиті
		Retroviridae: адамның иммун тапшылығы вирустары (АИТВ-1, АИТВ-2)	АИТВ-инфекциясы
		Адамның Т-лимфотропты вирусы	Адамның Т-жасушалық лейкозы және лимфомасы
		Coronaviridae: SARS вирусы	Ауыр жіті респираторлық синдром
		MERS вирусы	Таяу Шығыс респираторлық синдромы
		SARS-CoV-2	Жаңа коронавирус инфекциясы
		Flaviviridae: көктемгі-жазғы кене энцефалитінің (барлық типтерінің), Алма-Арасан, Апои, Лангат, Негиши, Повассан кене энцефалиттерінің, қойлардың шотландтық энцефаломиелитінің вирустары	Энцефалиттер және энцефаломиелиттер (көктемгі-жазғы кене, Алма-Арасан, Апои, Лангат, Негиши, Повассан), қойлардың шотландтық энцефаломиелиті
		Orthomyxoviridae Influenzavirus туыстастығы	Құс тұмауы, жылқы тұмауы
		Flaviviridae Pestivirus туыстастығы	Шошқаның классикалық обасы
		Togaviridae Alphavirus туыстастығы	Жылқылардың инфекциялық энцефаломиелиті
		Iridoviridae тұқымдастығы	Шошқаның африкалық обасы
		Paramyxoviridae Paramyxovirus туыстастығы	Құстардың Ньюкасл ауруы, ірі қара малдың паратрип ауруы
		Paramyxoviridae	Етқоректі жануарлардың обасы
		Poxviridae Parapoxvirus туыстастығы	Қойлардың контагиозды эктимасы
		Poxviridae Leporipoxvirus туыстастығы	Қоянның миксоматозы

	Poxviridae Сарпироксвирус туыстастығы	Қойлар мен ешкілердің шешегі, ірі қара малдың нодулярлық дерматиті
	Reoviridae Orbivirus туыстастығы	Қойлардың қатаральды қызбасы (Блютанг)
	Retroviridae Lentivirinae туыстастығы	Жылқылардың жұқпалы анемиясы
	Retroviridae Oncoviridae туыстастығы	Ірі қара малдың лейкозы
	ДНК-бар герпесвирустардың үш типі: 1 типті Equine herpesvirus-классикалық жылқы ринопневмониясының вирусы (2 тип — коитальды экзентема қоздырғышы, 3 тип-цитомегало тәрізді инфекцияның қоздырғышы).	Жылқы ринопневмониясы
	Herpesviridae Varicellavirus туыстастығы	Ауески ауруы
	Herpesviridae, Herpesvirus туыстастығы В тобы	Марек ауруы
	Herpesviridae Iltovirus туыстастығы	Құстардың жұқпалы ларинготрахеиті
	Picornoviridae Enterovirus туыстастығы	Үйректердің гепатиті
	Coronaviridae Coronavirus туыстастығы	Құстардың жұқпалы бронхиті
	Coronaviridae Coronavirus туыстастығы	Шошқалардың трансмиссивті гастроэнтериті
	Birnaviridae Avibirnavirus туыстастығы	Гамборо ауруы (жұқпалы бурсит)
	Bunyaviridae Orthobunyavirus туыстастығы	Шмалленберг ауруы
Риккетсиялар	Rickettsia typhi	Егеуқұйрық бөртпе сүзегі
	Rickettsia prowazeki	Эпидемиялық бөртпе сүзегі Брилья-Цинссер ауруы
	Cowdria burneti	Қу-безгек
	Cowdria ruminantium	Гидроперикардит
	Candida albicans	Кандидамикоз
	Blastomyces dermatitides	Бластамикоз
Приондар (баяу нейроинфекцияның қоздырғыштары)	Ірі қара малдың кеуекті энцефалопатиясының қоздырғышы	Сиыр құтырмасы
	Тұяқтылардың созылмалы қалжырататын ауру қоздырғышы	Байлауда ұстаған бұғы мен бұланның созылмалы шаршау ауруы
	Күзендер энцефалопатиясының қоздырғышы	Күзен трансмиссивті энцефалопатиясы
	Скрепи	Қой мен ешкінің жітілеу энцефалопатиясы
	Өлімге әкелетін отбасылық ұйқысыздық қоздырғышы	Өлімге әкелетін отбасылық ұйқысыздық

		Адамның оливопонтocereбеллярлық атрофиясының қоздырғышы	I типті оливопонтocereбеллярлық атрофия
		Адамның трансмиссивті кеуекті энцефалопатиясының қоздырғышы	Амиотрофиялық лейкоспонгиоз
		Крейцфельд-Якоб ауруының қоздырғышы (CJD агенті)	Крейцфельдт-Якоб ауруы Герстман — Страусслер — Шейнкер синдромы
		Куру жітілеу кеуекті энцефалопатиясының қоздырғышы	Куру жітілеу кеуекті энцефалопатиясы
	Микроорганизмдер шығаратын уығтар	Ботулотоксиндердің барлық түрлері	Инттоксикация, қараңыз ботулизм
		Тетанотоксин	Инттоксикация, қараңыз сіреспе
	Саңырауқұлақтар (терең микоздардың қоздырғыштары)	Blastomyces dermatitidis	Бластомикоз
		Coccidioides immitis, Coccidioides posadasii	Кокцидиоидомикоз
		Histoplasma capsulatum (var. capsulatum и duboisii)	Гистоплазмоз
		Paracoccidioides brasiliensis	Паракокцидиоидомикоз
Патогендігі III топтағы патогенді биологиялық агенттер			
Патогендігі III топ	Бактериялар	Bordetella pertussis	Көкжөтел
		Borrelia recurrentis	Қайталама іш сүзегі
		Campylobacter fetus	Абсцесс, септицемия, кампилобактериоз
		Campylobacter jejuni	Энтерит, холецистит, септицемия
		Clostridium botulinum	Ботулизм
		Clostridium tetani	Сіреспе
		Corynebacterium diphtheriae	Дифтерия
		Erysiphe thrix rhusiopathiae	Эризипелоид
		Helicobacter pylori	12 елі ішек және асқазан жарасы гастриті
		Legionella pneumophila	Легионеллез
		Leptospira interrogans	Лептоспироз
		Listeria monocytogenes	Листерия
		Mycobacterium Leprae	Алапес
		Mycobacterium tuberculosis	Туберкулез
		Mycobacterium bovis	
		Mycobacterium avium	
		Neisseria gonorrhoeae	Гонорея
		Neisseria meningitidis	Менингит
		Nocardia asteroides	Пневмония, мидың абсцесі
		Nocardia brasiliensis	Менингоэнцефалит, менингит, сепсис, остеомиелит
		Pasteurella multocida	Пастерелле, пневмония, менингит және басқалар
		Proactinomyces israelii	Актиномикоз
		Salmonella paratyphi A	A паратифі
Salmonella paratyphi B	B паратифі		
Salmonella typhi	Іш сүзегі		
Shigella spp.	Дизентерия		

	<i>Treponema pallidum</i>	Мерез
	<i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	Жалған туберкулез
	<i>Vibrio cholerae</i> O1 уытты емес	Диарея
	<i>Vibrio cholerae</i> non O1 (O139) уытты емес	Диарея, жара инфекциясы, септицемия және басқалар
	<i>Salmonella dublin</i> <i>Salmonella cholerae suis</i> <i>Salmonella abortus ovis</i> <i>Salmonella abortus egvi</i> <i>Salmonella typhimurium</i> <i>Salmonella pullorum gallinarum</i>	Жануарлар сальмонеллезі
	<i>Clostridium perfringens</i> <i>Clostridium hovyi</i> <i>Clostridium oedematiens</i> <i>Clostridium septicum</i> <i>Clostridium histolyticum</i>	Брадзот, қойлардың анаэробтық энтеротоксемиясы, ірі қара малдың эмфизематозды карбункулы, қатерлі ісік
	<i>Fusobacterium necrophorum</i>	Некробактериоз
	<i>Erysipelothrix insidiosa</i>	Шошқа тілмесі
	<i>Leptospira Pomona</i> <i>Leptospira Tarassovi</i> <i>Leptospira Hebdomatis</i> <i>Leptospira Gryppotyphosa</i> <i>Leptospira Icterohaemorrhagiae</i> <i>Leptospira Canicola</i>	Лептоспироз
	<i>Mycobacterium paratuberculosis</i>	Паратуберкулез
	<i>Trichomonas foetus</i>	Трихомоноз
	<i>Borrelia hyodysenteria</i>	Шошқа дизентериясы
	<i>Mycoplasma mycoides</i> var. <i>mycoides</i>	Ірі қара малының жұқпалы (контагиозды) плевропневмониясы
	<i>Mycoplasma mycoides</i> var. <i>capri</i> .	Ешкілердің жұқпалы (контагиозды) плевропневмониясы
	<i>Bacteroides nodosus</i>	Тұяқ шірігі
	<i>Staphylococcus aureus</i> ovinus <i>Pasteurella haemolytica</i>	Қойдың жұқпалы желінсауы
	<i>Pasteurella multocida</i> var. <i>suis</i> <i>Bordetella bronchiseptica</i> var. <i>suis</i>	Шошқаның жұқпалы атрофиялық риниті
Риккетсиялар	<i>Rickettsia sibirica</i>	Солтүстік Азияның кене бөртпесүзегі
	<i>Rickettsia conorii</i>	Жерорта теңізінің дақты қызбасы
	<i>Rickettsia sharoni</i>	Израиль қызбасы
	<i>Rickettsia</i> sp. <i>nov?</i>	Астрахань қызбасы
	<i>Rickettsia akari</i>	Везикулярлы риккетсиоз
	<i>Rickettsia australis</i>	Солтүстік Квинслендтің кене бөртпесүзегі
	<i>Rickettsia japon ica</i>	Жапондық дақты қызба
	<i>Rickettsia</i> sp. <i>nov?</i>	Африка қызбасы

	Rickettsia sp.now?	Кене риккетсиозы «ГТТ» Тайланд» штаммы	
Эрлихиялар (Ehrlichiae кіші тұқымдасы, Rickettsiaceae тұқымдасы)	Ehrlichia sennetsu	Сеннетсу ауруы	
	E.canis	-	
	E.chaffeensis	-	
Хламидиялар	Chlamydia trachomatis	Трахома, урогенитальды хламидиоз	
	Chlamydomphila pneumoniae	Пневмония, артрит	
	Chlamydia psittaci var ovis	Қойдың хламидиоздық іш тастаулары	
Вирустар	Orthomyxoviridae: А, В және С тұмауының вирустары	Тұмау	
	Picornaviridae, Enterovirus тұқымдасы: полиомиелит вирустары -жабайы штамдар	Полиомиелит	
	А және Е гепатиттерінің вирустары	Энтеральды гепатиттер	
	жіті геморрагиялық конъюнктивит вирусы (АНС)	Геморрагиялық конъюнктивит	
	Herpesviridae: I және II типті қарапайым герпес вирустары	Қарапайым герпес	
	зоoster-желшешек герпесвирусы	Желшешек, құрсау герпес теміреткі	
	6 типті герпес вирусы (HBLv-HHv6)	Адамның В-лимфоциттерінің зақымдануы, туу экзантемасы, лимфопролиферативті аурулар	
	цитомегалия вирусы	Цитомегалия	
	Эпштейн-Барр вирусы	Инфекциялық мононуклеоз, Беркитт лимфомасы, назофарингеальді карцинома	
	Picornaviridae Enterovirus туыстастығы	Шошқаның везикулярлы ауруы	
	Orthomyxoviridae А типты Orthomyxovirus туыстастығы	Шошқа тұмауы	
	Coronaviridae Coronavirus туыстастығы	Шошқаның вирустық гастроэнтерит	
	Coronaviridae Coronavirus туыстастығы	Тауықтардың жұқпалы бронхиті	
	Bunyaviridae Phlebovirus туыстастығы	Рифт алқабының безгегі (энзоотикалық мүйізді малдың гепатиті)	
	Саңырауқұлақтар	Aspergillus flavus Aspergillus fumigatus Aspergillus terreus	Аспергиллез
		Candida albicans Candida glabrata Candida crusei Candida tropicalis	Кандидоз
Cryptococcus neoformans		Криптококкоз	

	<i>Cladophialophora bantiana</i>	Феогифомикоз	
	<i>Ramichloridium mackenzii</i>	Феогифомикоз	
	<i>Penicillium marneffii</i>	Пенициллез	
	<i>Actinomyces bovis</i>	Актиномикоз	
	<i>Trichophyton faviforme</i> <i>Trichophyton gypseum</i> <i>Trichophyton egvuium</i>	Трихофития	
	<i>Microsporum egvuium</i> <i>Microsporum gypseum</i> <i>Microsporum lanosum</i> <i>Microsporum nfnium</i>	Микроспория	
Қарапайым- дылар	<i>Leishmania donovani</i>	Висцеральды лейшманиоз	
	<i>Pentatrichomonas (Trichomonas) hominis</i>	Ішек трихомониазы	
	<i>Plasmodium vivax</i> <i>Plasmodium malariae</i> <i>Plasmodium falciparum</i> <i>Plasmodium ovale</i>	Безгек	
	<i>Trichomonas vaginalis</i>	Несеп-жыныс жолдары трихомониазы	
	<i>Trypanosoma cruzi</i>	Америкалық трипаносомияз (Шағас ауруы)	
	<i>Trypanosoma gambiense</i> <i>Trypanosoma rhodesiense</i>	Африкалық трипаносомияз (ұйқы ауруы)	
	<i>Trypanosoma congolense</i> <i>Trypanosoma vivax</i> <i>Trypanosoma brucei</i>	Трипаносомоз	
	<i>Trichomonadidae</i> тұқымдасының <i>Trichomonas foetus</i>	Трихомоноз	
	Гельминттер	<i>Echinococcus multilocularis</i>	Альвеолярлы эхинококкоз
		<i>Echinococcus granulosus</i>	Гидатидозды эхинококкоз
<i>Trichinella spp.</i>		Трихинеллез	
<i>Taeniidae</i> тұқымдасының <i>Echinococcus granulosus</i>		Эхинококкоз	
<i>Taeniarrhynchus saginatus</i>		Тениаринхоз (Бұқа таспа құрты)	
<i>Fasciola hepatica</i>		Фасциоз	
<i>Opistorchis falineus</i>		Описторхоз	
<i>Anaplasma marginale</i> <i>Anaplasma ovis</i>		Анаплазмоз	
<i>Gastrophilidae</i>		Гастрофилез	
<i>Trichocephalidae</i>		Трихоцефалез	
<i>Ascaridae</i> тұқымдасының <i>Parascaris equorum</i> нематодалары, <i>Ascaridae</i> тұқым- дастығы		Параскаридоз	
<i>Ascaris lumbricoides</i>		Аскаридоз	
<i>Trypanosoma ninae kohl-jakimovi</i>		Су-ауру	
<i>Cysticercus bovis</i>		Цистицеркоз (финноз)	

		<i>Cysticercus cellulosae</i>	
		<i>Multiceps multiceps</i> (<i>Coenurus cerebralis</i>) түрінің <i>Taeniidae</i> тұқымдасына жататын цестодалардың дернәсілдері	Ценуроз
		<i>Oestrus ovis</i>	Эстроз
		<i>Thlaziidae</i> тұқымдасы мен <i>Thlazia</i> туыстығы, <i>Spirurata</i> қатарына жататын нематодалар	Телязиоз
	Буынаяқтылар	<i>Sarcoptes scabiei</i>	Қышыма
	Токсиндер	Микотоксиндер	Микотоксикоз
		Дифтерия токсині	
		A тобының стрептококкты токсині	
Патогендігі IV топтағы патогенді биологиялық агенттер			
	Бактериялар	<i>Aerobacter aerogenes</i>	Энтерит
		<i>Bacillus cereus</i> , <i>Bacillus subtilis</i>	Тағамдық токсикоинфекция
		<i>Bacteroides</i> spp	Сепсис, бас пен мойынның ірінді инфекциясы, ОЖЖ ірінді инфекциясы, стоматинфекция, ірінді плеврит, жұмсақ тіндердің ірінді инфекциясы, параректальді абсцесс, декубитальды ойық жаралар, табан жаралары, остеомиелит, ішкі абдоминальды инфекциялар
		<i>Borrelia</i> spp.	Кене спирохетозы
		<i>Bordetella bronchiseptica</i> <i>Bordetella parapertussis</i>	Бронхосептикоз Көкжөтелге ұқсас ауру
		<i>Branchamella catarrhalis</i>	Төменгі және жоғарғы тыныс алу жолдарының қабыну аурулары, созылмалы бронхиттер, уретриттер, эндокардиттер, менингиттер
		<i>Burkholderia cepacia</i>	Жергілікті қабыну процестері және сепсис
		<i>Burkholderia thailandensis</i>	Жергілікті қабыну процестері
		<i>Campylobacter</i> spp	Гастроэнтерит, гингивит, периодонтит
		<i>Citrobacter</i> spp	Жергілікті қабыну процестері, тағамдық токсикоинфекциялар
		<i>Clostridium perfringens</i> , <i>Clostridium novyi</i> , <i>Clostridium septicum</i> , <i>Clostridium histolyticum</i> , <i>Clostridium bifermentans</i>	Газды гангрена
		<i>Eikinella corrodens</i>	Перитонзиллярлық абсцесс, ми абсцесі
		<i>Escherichia coli</i>	Энтерит
		<i>Eubacterium endocarditidis</i>	Септикалық эндокардит
		<i>Eubacterium lentum</i> , <i>Eubacterium ventricosum</i>	Қайталама септицемия, абсцестер
		<i>Flavobacterium meningosepticum</i>	Менингит, септицемия
		<i>Enterococcus faecalis</i> <i>Enterococcus faecium</i>	Эндокардит, созылмалы обструктивті бронхит, жара

	инфекциясы, септицемия
<i>Flavobacterium meningosepticum</i>	Менингит, септицемия
<i>Haemophilus influenza</i>	Менингит, пневмония, ларингит
<i>Hafnia alvei</i>	Холецистит, цистит
<i>Klebsiella ozaenae</i>	Озена
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	Пневмония
<i>Klebsiella rhinoscleromatis</i>	Риносклерома
<i>Mycobacterium spp.</i> , <i>Mycobacterium photochromogens</i> , <i>Mycobacterium scrotochromogens</i> , <i>Mycobacterium nonphotochromogens</i> , <i>Mycobacterium rapid growers</i>	Микобактериоздар
<i>Mycoplasma genitalium</i> , <i>Mycoplasma hominis</i> , <i>Mycoplasma pneumoniae</i>	Урогенитальды жолдың қабыну процестері, жүктілік кезіндегі асқынулар Жоғарғы тыныс алу жолдарының қабыну аурулары, пневмония
<i>Propionibacterium avidum</i>	Сепсис, абсцестер
<i>Proteus spp.</i> <i>Proteus vulgaris</i> <i>Proteus mirabilis</i>	Тағамдық токсикоинфекция, сепсис, жергілікті қабыну процестері
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Сепсис, жергілікті қабыну процестері
<i>Salmonella spp.</i>	Сальмонеллез
<i>Serratia marcescens</i>	Сепсис, жергілікті қабыну процестері
<i>Staphylococcus spp.</i>	Тағамдық токсикоинфекция, септицемия, пневмония
<i>Streptococcus spp</i>	Пневмония, тонзиллит, полиартрит, септицемия, ревматизм, жақ-бет тұсының іріңді инфекциясы, некротикалық фасциттер, миозиттер, уытты шок синдромы, скарлатина, тісжегі, импетиго, тілме қабыну
<i>Vibrio spp.</i> , <i>Vibrio parahaemolyticus</i> , <i>Vibrio mimicus</i> , <i>Vibrio fluviales</i> , <i>Vibrio vulnificus</i> , <i>Vibrio alginolyticus</i>	Диарея, тағамдық токсикоинфекция, жара инфекциясы, септицемия және басқалары
<i>Yersinia enterocolitica</i>	Энтерит, колит
<i>Actinomyces albus</i>	Актиномикоз
<i>Staphylococcus</i>	Стафилококкоз
<i>Streptococcus egypti</i>	Жылқының сақауы
<i>Escherichia coli</i>	Колибактериоз (ішек таяқшасы)
<i>Haemophilus</i>	Шошқалардың гемофилезді ауруы
<i>Diplococcus lanceolatus</i>	Қозылардың диплококкозы
<i>Mycoplasma agalactiae</i>	Қойдың инфекциялық ағалактиясы
<i>Mycoplasma gallisepticum</i>	Респираторлық микоплазмоз
<i>Mycoplasma hyopneumoniae</i>	Энзоотиялық пневмония
<i>Bacillus Larvae</i>	Аралардың америкалық шіріме ауруы

	Peptostreptococcus pluton	Аралардың еуропалық шіріме ауруы
	Vibrionaceae тұқымдасының Aeromonas туыстастығына жататын вирус	Балықтардың аэромоназы
	Mycoplasma synoviae	Синовия микоплазмасы
	Mycoplasma gallisepticum	Микоплазмоз галлисептикум
Вирустар	Adenoviridae: аденовирустардың барлық түрлері	ЖРВИ, пневмония, конъюнктивиттер
	Reoviridae: Адам реовирустары, Адамның ротавирустары, Небраска бұз-уларының диарея вирусы (NCDV)	Риниттер, гастроэнтериттер Гастроэнтериттер және энтериттер
	Picornaviridae, А және В тобындағы Коксакки вирустары, ЕСНО вирустары Энтеровирустар 68-71 түрлері Адамның риновирустары – 130 түрі Кардиовирустар: энцефаломиокардит вирусы және Менго вирусы	ЖРВИ, Борнхольм ауруы, герпангина, полиневрит, серозды менингит, диарея, ЖРВИ, полиневрит, увеит конъюнктивит, энцефаломиокардит, перикардит
	Coronaviridae: адамның коронавирустары -	ЖРВИ (температурасыз профузды мұрын бітелуі), энтерит
	Caliciviridae: Норфолк вирусы	Жіті гастроэнтерит
	Paramyxoviridae: 1-4 типті адамның паратұмау вирустары, тыныс алудың синцитиальды вирусы (РС вирусы), эпидемиялық паротит вирусы, қызылша вирусы, Ньюкасл ауруы вирусы	ЖРВИ, бронхопневмония Пневмония, бронхит, бронхиолит Эпидемиялық паротит Қызылша Конъюнктивит
	Togaviridae Rubivirus тұқымдасы: қызылша вирусы	Қызамық
	Rabdoviridae, Vesiculovirus тұқымдасы: везикулярлы стоматит вирусы	Везикулярлы стоматит
	Poxviridae: сыыр шешек вирусы, эктромелия вирусы, сауыншылардың түйін вирусы, Орфавирус Контагиозды моллюск вирусы, Тана және Яба вирустары	Сыыр шешегі Тышқандардың эктромелиясы Сауыншылардың қолының созылмалы ауруы Контагиозды пустулярлы дерматит Тері мен шырышты қабықтардың контагиозды моллюскі Тана және Яба ауруы
	Retroviridae Род Lentivirus туыстастығы	Қойлардың баяу инфекциялары (скрепи, висна-маеди, аденоматоз)

	Herpesviridae Herpesvirusbovis 1 туыстастығы	Ірі қара малдың инфекциялық ринотрахеиті
	Flaviviridae Pestivirus туыстастығы	Ірі қара малдың вирустық диареясы
	Herpesviridae тұқымдасына жататын құрамында ДНҚ бар вирус	Ірі қара малдың қатерлі катаральды қызбасы
	Herpesviridae тұқымдасына жататын вирус	Құстардың жұқпалы ларинготрахеиті
	Parvoviridae Aleutian mink disease parvovirus туыстастығы	Күзеннің Алеут ауруы
	Herpesviridae тұқымдасына жататын вирус	Тұқы балықтарының шешегі
	Lessavirus туыстастығына жататын құрамында РНК бар Rhabdoviridae	Тұқы балықтарының геморрагиялық септицемиясы
Саңырау құлақтар (микоз қоздырғыштары)	Absidia corymbifera	Зигомикоз
	Acremonium spp.	Гиалогифомикоз
	Alternaria spp.	Феогифомикоз
	Aphanoascus fulvescens (анаморфа - Chrysosporium)	Гиалогифомикоз
	Aporhysomyces elegans	Зигомикоз
	Aspergillus spp. Aspergillus niger, Aspergillus nidulans	Аспергиллез
	Aureobasidium pullulans	Феогифомикоз
	Basidiobolus spp.	Зигомикоз
	Beauveria bassiana	Феогифомикоз
	Botryomyces caespitosus	Ботриомикоз
	Candida spp. Candida brumptii, Candida crusei, Candida intermedia, Candida pseudotropicalis, Candida tropicalis, Candida guilliermondii	Кандидоз
	Chaetomium spp.	Феогифомикоз
	Cephalosporium acremonium, Cephalosporium cinnabarium	Цефалоспориоз
	Cladophialophora spp.	Феогифомикоз
	Cokeromyces recurvatus	Зигомикоз
	Conidiobolus spp.	Зигомикоз
	Cryptococcus spp.	Криптококкоз
	Cunninghammella bertholletiae	Зигомикоз
	Curvularia spp.	Феогифомикоз
	Emmonsia spp.	Адиаспиромикоз
Epidermophyton floccosum	Дерматофитии	
Exophiala spp.	Феогифомикоз	
Fonsecaea spp.	Феогифомикоз, хромомикоз	
Fusarium spp.	Гиалогифомикоз	
Geotrichum spp.	Гиалогифомикоз	

Geotrichum candidum	
Graphium eumorphum	Феогифомикоз
Gymnoascus dankalensis	Онихомикоз
Histoplasma falciformosum	Эпизоотиялық лимфангоит
Нортееа werneckii	Қара тұғыр
Lacazia loboi	Лобо ауруы
Leptosphaeria spp.	Эумицетомдар
Madurella spp.	Эумицетомдар
Malassezia spp.	Малассезиоз
Microascus spp.	Гиалогифомикоз
Microsporium spp.	Дерматофитиялар
Mortierella wolfii	Зигомикоз
Mucor spp. Mucor mucedo	Мукороз
Nattrassia mangiferae (Scytalidium spp.)	Онихомикоз
Neotestudina rosatii	Эумицетома
Ochroconis spp.	Феогифомикоз
Onychocola spp.	Онихомикоз
Paecilomyces spp.	Гиалогифомикоз
Penicillium spp. Penicillium crustosum, Penicillium luteo- viride, Penicillium notatum	Гиалогифомикоз Пенициллез
Phaeoacremonium spp.	Феогифомикоз
Phialemonium spp.	Феогифомикоз
Phialophora spp.	Феогифомикоз
Phoma spp.	Феогифомикоз
Piedraia hortae	Қара тұғыр
Pneumocystis carinii	Пневмоцистоз
Pseudoallecheria boydii (Scedosporium apiospermum)	Хромомикос, Эумицетома
Pseudochaetosphaeronema larense	Эумицетома
Pyrenochaeta spp.	Онихомикоз
Pythium insidiosum	Питиоз
Ramichloridium spp.	Феогифомикоз
Rhinocladella aquaspersa	Хромомикос
Rhinosporidium seeberi	Риноспоридиоз
Rhizomucor spp.	Зигомикоз
Rhizopus spp.	Зигомикоз
Saksenaea vasiformis	Зигомикоз
Scedosporium prolificans	Гиалогифомикога
Scopulariopsis spp.	Гиалогифомикоз
Sporothrix schenckii	Споротрихоз

Патогенді-гі IV топ		<i>Syncephalastpum racemosum</i>	Зигомикоз
		<i>Pityrosporum orbiculare</i>	Түрлі түсті теміреткі
		<i>Rhizopus nigricans</i>	Мукороз
		<i>Trichoderma spp.</i>	Гиалогифомикоз
		<i>Trichophyton spp.</i>	Шандырлы микоз
		<i>Trichosporon cerebriforme</i>	Түйінді трихоспория
		<i>Ulocladium spp.</i>	Феогифомикоз
		<i>Wangiella dermatitidis</i>	Феогифомикоз
		<i>Botryomyces ascoformans</i>	Ботриомикоз
		<i>Stachybotrus altemans</i>	Стахиботриотоксикоз
		Achorion туыстастығының саңырауқұлақтары	Парша
		Ascosphaera туыстастығының қалталы саңырауқұлақтары	Аскосфероз
	Қарапайым дылар	<i>Acanthamoeba culbertsoni, spp</i>	Менингоэнцефалит
		<i>Babesia caucasica</i>	Бабезиоз
		<i>Babesia bovis</i>	
		<i>Babesia caballi</i>	
		<i>Balantidium coli</i>	Балантидиоз
		<i>Blastocystis hominis</i>	Колит
		<i>Cryptosporidium parvum</i>	Криптоспоридиоз
		<i>Cyclospora cayetanensis</i>	Циклоспороз
		<i>Entamoeba histolytica</i>	Амебиоз
		<i>Isospora belli</i> <i>Lamblia intestinalis</i>	Энтерит
		<i>Lamblia intestinalis</i> (<i>Giardia lamblia</i>)	Лямблиоз
		<i>Leishmania major</i>	Тері лейшманиозы
		<i>Leishmania tropica</i>	
		<i>Naegleria spp.</i> [нэглерия эспэпэ]	Менингоэнцефалит
		<i>Sarcocystis sui</i> <i>hominis</i>	Саркоцистоз
		<i>Sarcocystis hominis</i> (<i>bovihominis</i>)	
		<i>Pentatrichomonas hominis</i>	Колит
		<i>Leishmania tropica major</i>	Тері лейшманиозы
		<i>Toxoplasma gondii</i>	Токсоплазмоз
		<i>Theilerioses annulata</i>	Тейлериоз
		<i>Piroplasma bigeminum</i>	Пироплазмоз
Буынаяқты лар	Psoroptidae	Псороптоз	
	<i>Acarapis woodi</i>	Акарапидоз	
	<i>Sarcoptes</i> тобына жататын кенелер	Саркоптоз	
	<i>Acarus</i> тобына жататын қышыма кенелер	Арахнозы	